

Společné prohlášení

Ochrana výživy kojenců a malých dětí v době konfliktu na Ukrajině a uprchlické krize

Verze 2: květen 2022

*UNICEF, UNHCR, Globální výživový klastr (Global Nutrition Cluster), základní skupina IFE a partneři vyzývají **VŠECHNY**, kteří se podílejí na reakci na ukrajinskou krizi, aby chránili, prosazovali a podporovali výživu a péči o kojence a malé děti a jejich matky, jakož i těhotné ženy. Má to zásadní význam pro podporu zdraví a přežití matek a dětí, jejich růstu a vývoje a pro prevenci podvýživy.*

Toto společné prohlášení bylo vydáno s cílem pomoci zajistit okamžité, koordinované kroky napříč vícero odvětvími v oblasti výživy kojenců a malých dětí (Infant And Young Child Feeding, IYCF).

Předpokládá se, že rozšíření konfliktu prohloubí a zvýší humanitární potřeby milionů Ukrajinců. Uprchlíci, rodiny vysídlené v rámci Ukrajiny a osoby postižené konfliktem v místě svého bydliště se s velkou pravděpodobností nacházejí v mimořádně obtížné situaci, kdy čelí vysoké míře stresu a nejistoty, nedostatku potravin, nehygienickým podmínkám, riziku přenosných nemocí a významnému ohrožení svého bezpečí.

Celosvětově doporučené postupy výživy matek, kojenců a malých dětí

1. **Včasné zahájení kojení** (nepřerušovaný kontakt kůže na kůži ihned po porodu a přiložení dítěte k prsu do 1 hodiny po porodu)
2. **Výlučné kojení** po dobu prvních 6 měsíců (žádné jiné jídlo ani tekutiny než mateřské mléko, dokonce ani voda, pokud to není lékařsky indikováno)
3. Zavedení věkově vhodného, bezpečného a nutričně dostačujícího **přikrmování** od 6 měsíců věku a
4. **Pokračování v kojení** po dobu 2 let nebo déle.
5. **Zajistit těhotným ženám, ženám po porodu a kojícím ženám přednostní přístup k potravinám a nepotravinářskému zboží.**

Při všech mimořádných událostech jsou nejmenší děti vystaveny nejvyššímu riziku onemocnění a úmrtí. Kojenci, kteří nejsou kojeni, jsou obzvláště zranitelní, protože je narušeno běžné prostředí pro přístup ke kojenecké výživě a její hygienickou přípravu. To na Ukrajině představuje problém, jelikož míra výlučného kojení je zde nízká a je zde vysoké procento kojenců částečně nebo zcela závislých na umělé kojenecké výživě.

Intervence na podporu těhotných žen, matek a jejich dětí by měly zohledňovat:

1. **Podporujte matky, aby se jejich prioritou stalo začít a pokračovat v kojení** a aby tak chránily své zdraví a pohodu i zdraví svých dětí. Ačkoli stres může u některých žen dočasně narušit tok mateřského mléka, není pravděpodobné, že by tvorbě mateřského mléka bránil, a to za předpokladu, že matky a kojenci zůstávají spolu a jsou podporováni v zahájení a pokračování častého kojení. Tato podpora zahrnuje praktickou podporu při přikládání a polohování ke kojení, budování sebedůvěry, usnadňování kontaktu kůže na kůži a udržování matky a dítěte pohromadě (např. poskytováním nosítek/šátků). Doporučujeme využít existujících organizací na podporu kojení a jednotlivých laktačních odborníků z Ukrajiny a okolních zemí pro další poradenství.
2. **Udržujte matky a děti pohromadě, i když jsou nemocné COVID-19 či podobným onemocněním.** Matky mohou kojít, i když jsou těhotné nebo pokud onemocní, včetně onemocnění COVID-19. V případě nemoci pomáhají protilátky v jejich mléce chránit jejich děti. Každý, kdo dítě drží nebo krmí (ať už kojí nebo krmí náhražkou mateřského mléka), by si měl před krmením dítěte nasadit roušku a umýt si ruce.
3. **Podporujte a chraňte výživové potřeby kojenců a malých dětí, které nejsou kojeny, a minimalizujte rizika, kterým jsou vystaveny.** Kojenci, kteří jsou výhradně závislí na umělé kojenecké výživě, jsou v konfliktních situacích velmi zranitelní a měli by být urychleně identifikováni, posouzeni a **vybaveni balíčkem nezbytné podpory**. Tento balíček by měl obsahovat odpovídající zásoby umělé výživy (sušená kojenecká výživa nebo hotová kojenecká výživa) a vybavení a potřeby pro hygienické skladování, přípravu a krmení z pohárku. Rovněž by měl zahrnovat praktické školení o hygienické přípravě a skladování a poradenství o citlivém krmení. Podpora by měla rovněž zajistit pravidelné sledování v určených tranzitních střediscích, přijímacích střediscích, střediscích UNHCR-UNICEF Blue Dot Hub a shromaždištích v hostitelských zemích, jakož i ve střediscích Blue Dot Hub, Červeného kříže a u dalších poskytovatelů služeb na Ukrajině. Matky, které kojí a zároveň používají umělou výživu, by měly být **podporovány a povzbuzovány, aby zvýšily přísun mateřského mléka** a/nebo se vrátily k výlučnému kojení.
4. V souladu s předpisy Ukrajiny¹ a EU² i jiných hostitelských zemí³ **nevyžadujte, nepodporujte, nepřijímejte ani nedistribuuje darem náhražky mateřského mléka (Breast Milk Substitutes, BMS), včetně kojenecké výživy, jiných mléčných výrobků, komerčních příkrmů a vybavení pro krmení (jako jsou láhve, savičky a odsávačky mateřského mléka).** Potřebné zásoby náhražek mateřského mléka by měly být zakoupeny (pečující osobou, pořízeny UNICEF nebo jinými partnery v souladu s Mezinárodním kodexem WHO uvádění náhražek mateřského mléka na trh, dále jen „Kodex“⁴, a následnými usneseními WHA) a poskytovány jako součást **trvalého balíčku koordinované péče na základě vyhodnocené potřeby a měly by být v souladu s Kodexem**. Dárcovské lidské mléko by mělo být zasíláno pouze na základě zjištěné potřeby a v koordinaci se státními/místními zdravotnickými orgány nebo koordinovaným zásahem agentur OSN, který musí zahrnovat funkční chladicí řetězec. Pro kojence ve věku 6–23 měsíců je přijatelným zdrojem mléka plnotučné živočišné mléko (kravské, kozí, buvolí, ovčí, velbloudí), mléko upravené metodou UHT (Ultra High Temperature), rekonstituované odpařené (ale ne kondenzované) mléko, fermentované mléko nebo jogurt a odstříkané mateřské mléko. Veškeré živočišné mléko podávané kojencům mladším 12 měsíců by se mělo před podáním převařit a nechat vychladnout.

¹ „Zabránění šíření umělých náhražek mateřského mléka je definováno nařízením Ministerstva zdravotnictví Ukrajiny ze dne 28. října 2011 č. 715 o dalším zavedení rozšířené iniciativy ukrajinských nemocnic příznivých pro dítě“

² https://www.fsai.ie/legislation/food_legislation/foods_for_particular_nutritional_uses/infant_formulae_and_follow_on_formulae.html#advertising

³ Moldavsko: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354645>

⁴ Světová zdravotnická organizace (WHO): *Mezinárodní kodex uvádění náhražek mateřského mléka na trh* (Ženeva 1981)

5. **Zajistěte dostupnost a kontinuitu výživných, vhodných a čerstvých potravin pro děti, těhotné ženy, ženy po porodu a ženy kojící.** V případě zjištěných nedostatků v místním přístupu k potravinám a jejich dostupnosti **usnadněte přístup k věkově vhodným a bezpečným doplňkovým potravinám pro děti ve věku 6–23 měsíců**, starší děti a jejich pečovatele, a to se zvláštním zřetelem na těhotné ženy, ženy po porodu a ženy kojící. Za všech okolností podporujte přístup k výživě prostřednictvím začlenění žen a dětí do vnitrostátních sítí sociálního zabezpečení a tam, kde je přístup omezen, prostřednictvím přímé peněžní podpory.
6. **Zajistěte těhotným ženám, ženám po porodu a kojícím ženám a dalším osobám pečujícím o malé děti přednostní přístup k potravinám a nepotravinářskému zboží, včetně vhodného oblečení, vody, ochrany, ubytování, psychosociální podpory a dalších intervencí k uspokojení jejich základních potřeb.** Zvažte, jakým způsobem lze podpořit cestující ženy, aby se minimalizovala jejich nouze a utrpení během cesty. **Na všech místech poskytování služeb zajistěte matkám a pečovatelům bezpečné a pohodlné prostory pro krmení a péči o kojence.**
7. **Identifikujte rizikovější kojence, děti a ženy a reagujte na jejich potřeby.** Patří sem (mimo jiné) těhotné ženy; novorozenci; děti s nízkou porodní hmotností; podvyživené děti, včetně dětí mladších 6 měsíců; děti se zdravotním postižením; děti, které mají problémy s výživou; děti vystavené HIV; osiřelé děti (rovněž podporujte identifikaci dětí umístěných v ústavech); podvyživené nebo vážně nemocné ženy; ženy, které zažívají stres a úzkost; případy, kdy jsou matky odloučeny od svých dětí.

Doporučujeme vám, abyste své zaměstnance seznámili s obsahem tohoto prohlášení.

Pokud si tento dokument přejete přeložit, napište na e-mail: ife@enonline.net

Pro více informací kontaktujte:

Na Ukrajině: [Kateryna Bulavinova — kbulavinova@unicef.org](mailto:kbulavinova@unicef.org)

Země přijímající uprchlíky: [UNHCR Veřejné zdraví a výživa: hqphn@unhcr.org](mailto:hqphn@unhcr.org)

Příloha č. 1: Zdroje týkající se výživy kojenců a malých dětí IYCF (v angličtině)

- [Prostor pro matku a dítě – zdroje pro reakci na situaci Ukrajině](#)
- [Webové stránky Ukraine Nutrition Cluster](#)
- [Monitorování a hlášení BMS – pro celou reakci na situaci na Ukrajině](#)
- [Provozní pokyny pro krmení kojenců v případě nouze V3](#)
- [Infografika IYCF-E | ENN \(enonline.net\)](#)
- [BMS-Zadavani-verejnych-zakazek-pokyny-finalni-cerven-2021.pdf \(unicef.org\)](#)
- [Poradenstvi-pri-kojeni-v-mimoradnych-situacich-2021.pdf \(globalbreastfeedingcollective.org\)](#)
- [Komunitní výživa kojenců a malých dětí | Global Breastfeeding Collective](#)
- [Kojení v nouzových situacích | Global Breastfeeding Collective](#)
- [Výzva k akci: Poradenství pro kojení v naléhavých případech](#)
- [Podpůrná místa pro IYCF-E](#)
- [Nutrition Cluster Ukraine – programové a technické pokyny](#)
- [WHO UNICEF – deset kroků k úspěšnému kojení](#)
- [Hlavní zásady pro krmení nekojených dětí ve věku 6–24 měsíců](#)
- [Způsoby krmení kojenců a malých dětí. Standardní operační postupy pro manipulaci s náhražkami mateřského mléka \(BMS\) v uprchlických situacích](#)

Hlavní organizace, které nás podporují

Další organizace, které nás podporují

